

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

V Beli hiši in State Departmentu ne razumejo, zakaj je Gorbačov odklonil obisk v ZDA — Samo diplomatska igra?

WASHINGTON, D.C. — Ko je bil državni sekretar George P. Shultz na obisku v Moskvi pretekli teden in se je srečal s sovjetskim voditeljem Mihailom Gorbačovom, je pričakoval, da bo Gorbačov predlagal datum za njegov prvi obisk v ZDA. Vendar je Gorbačov rekel, da se o obisku še ni odločil in je zahteval ameriške koncesije v zvezi z Reaganovim obrambnim programom, ki se imenuje Strateško obrambno iniciativo ali pa Vojno zvezd. Tako se je Shultz vrnil v ZDA praznih rok.

V Beli hiši in State Departmentu skušajo dati najboljši obraz temu neuspehu. Nekateri v vladi kot tudi privatni opazovalci sovjetskih razmer menijo, da je Gorbačov naletel na nasprotovanje v politbiroju do njegovega obiska v ZDA, spet drugi pa so mnenja, da gre za diplomatsko igro, v kateri Gorbačov računa, da Reagan tako zelo želi videti sovjetskega voditelja v ZDA, da bo končno le popustil glede Vojne zvezd. V javnih izjavah pa tako Reagan kot Shultz vztrajata, da do takega popuščanja absolutno ne bo prišlo.

Včeraj je tiskovni predstavnik Bele hiše Marvin Fitzwater dejal, da še ni bila izključena možnost Gorbačovovega obiska letos. Isto je rekel sinoči Shultz. Politični analitiki pa pravijo, da ako misli Gorbačov priti v ZDA pred januarjem 1989, ko se konča Reaganovo predsednikovanje, bo moral priti ali letos ali zelo zgodaj v 1988. V l. 1988 bo namreč v teku v ZDA predsedniška kampanja in bi takratni obisk Gorbačova lahko vplival na potek te kampanje, kar menda ne želijo ne republikanci in ne demokrati.

Reagan podpisal odlok, ki prepoveduje uvoz iz Irana, močno pa omejuje izvoz — Iranski funkcionar zahteva vojno z ZDA

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je predsednik Reagan podpisal odlok, po katerem je odslej prepovedan uvoz v ZDA vseh predmetov iz Irana, tudi nafte in naftnih derivatov. Poleg tega je Reagan prepovedal izvoz v Iran več vrst predmetov, ki lahko imajo vojaški pomen. Do tega ukrepa je prišlo zaradi iranskega raketnega napada na kuvajtski tanker v Perzijskem zalivu, ki je nosil ameriško zastavo. Ta najnovejši ameriški ukrep zoper Iran bo ostal v veljavi, je rekel Reagan, dokler bodo Iranci nadaljevali v njihovem načrtnem kršenju najosnovnejših principov mednarodnega prava.

Zanimiv je podatek, da so ZDA lani uvažale iz Irana nafto v vrednosti okrog 500 milijonov dolarjev, do julija letos pa je ta uvoz znašal skoro 900 milijonov dolarjev. Vrednost drugih predmetov, uvoženih iz Irana, je bila okrog 100 milijonov dolarjev. Lani so ZDA prodale Iranu blago v vrednosti okrog 34 milijonov dolarjev.

V Iranu je notranji minister Ali Akbar Mohtashemi zahteval totalno vojno z ZDA. Rekel je, da so Američani strahopetci in bi jih nekaj močnih udarcev prisililo k umiku iz Zaliva. Mohtashemi je sicer znan kot eden najradikalnejših osebnosti v iranskem vodstvenem krogu.

Zaradi nedavnih iranskih napadov na Kuvejt se pa tesneje posvetujejo države ob Perzijskem zalivu, ki so končno spoznale, da bodo one prišle na iransko vrsto, ako bi Iran zmagal z vojno zoper Irak. Ta teden se je v Kuvajtu mudila visoka iraška delegacija, ki

se je s kuvejskimi voditelji pogovarjala o obrambnih zadevah.

Vrednost delnic na newyorški in skoro vseh drugih borzah po svetu včeraj zopet močno padla — Tudi dolar pod pritiskom

NEW YORK, N.Y. — Včeraj so delnice na newyorški borzi zopet bile pod pritiskom tistih, ki so izgubili zaupanje v njih vrednost in so jih hoteli prodajati skoro za vsako ceno. Tako je indeks Dow-Jones padel za skoro 157 točk, kar je drugi največji enodnevni padec v zgodovini newyorške borze. Večji je bil le padec v ponedeljek pretekli teden, ko je ta indeks padel celih 508 točk. Preprodajalci delnic v New Yorku so bili pod vplivom velikih padcev, ki so jih včeraj zabeležili na hongkonški in tokijski borzi. Ker sta ti dve borzi v Aziji, sta ponedeljkov poslovni dan že končali, predno se je odprla newyorška borza. Finančniki menijo, da je to najbolj jasen dokaz, da je postalo v zadnjih letih trgovanje z delnicami dejansko svetovnega značaja, v katerem je ena borza v precejšnji meri odvisna od drugih.

Danes sta borzi v Hong Kongu in Tokiu znatno napredovala, kar daje upanje, da bodo delnice na newyorški borzi dokaj pridobile na vrednost.

Ekonomisti pravijo, da do rekordnih premikov na borzah je prišlo zaradi dvomov investorjev po svetu o bodočem zdravju ameriškega gospodarstva. Delniška kriza je imela ta pozitiven učinek, menijo, da je prisilila Belo hišo in vodilne kongresnike k iskanju rešitve za velike primanjkljaje v zveznem proračunu. Zadnji dve dni se o tem problemu pogovarjajo predstavniki Bele hiše in kongresa, vendar o kakem kompromisu še ni ne duha ne sluha.

— Kratke vesti —

Washington, D.C. — Bela hiša se posvetuje z vplivnimi republikanskimi senatorji o možnih kandidatih za Vrhovno sodišče. Od 13 predlaganih imen, so senatorji izrazili pomisleke do štirih, in tako je na seznamu devet. Danes bo Howard Baker, ki vodi Reaganov štab v Beli hiši, o osebah na tem skrajšanem seznamu govoril z vodjo demokratske večine v senatu Robertu Byrdu in načelnikom pravosodnega odbora, demokratom Josephom Bidenom. Kateri od možnih kandidatov na seznamu je Reaganov favorit, ni znano.

San Salvador, El Sal. — Včeraj sta dva atentatorja ustrelila in ubila 32-letnega predsednika elsalvadorske Komisije za človečanske pravice Herberta Ernesta Anayo. Ubit je bil, ko je nameraval peljati dva svojih šest otrok na šolo. Identiteta atentatorjev ni znana, splošno mnenje pa je, da pripadajo neki skrajno desničarski skupini. Od ustanovitve omenjene komisije l. 1980, sta bila dva člana ubita, dva pa sta izginila brez sledu, ko sta bila v rokah policije. Komisija je zelo kritična do vladnih kršitev človečanskih pravic tekom državljanske vojne, ki traja že osem let.

Moskva, ZSSR — Kitajska komunistična partija je odklonila povabilo, naj sodeluje pri slovesnostih prihodnji teden ob 70. obletnici boljševiške revolucije. Kitajci ne bodo poslali svojih predstavnikov na osrednjo slovesnost, ki bo seveda v Moskvi.

Varšava, Polj. — Poljska vlada je pričela z novimi gospodarskimi reformami. Novi načelnik odbora za planiranje je nekomunist. Poljska se bo zanimala za bolj tržno gospodarstvo.

Iz Clevelanda in okolice

Vredna naše podpore—

Na postaji WCSB FM 89.3 se ta teden vrši »radiothon«, nabirka darov za izboljšanje opreme na postaji. Med programi na sporedu te postaje je tudi slovenska oddaja »Pesmi in melodije iz lepe Slovenije«. Pokličite jutri med slovensko oddajo (od 6. do 7. zv.) na tel. 687-3802 in ob svojem prispevku povejte študentu, ki bo vaš prispevek zapisal, da ste poslušalec slovenske oddaje. Lahko pa pokličete ta teden tudi ob drugem času, le ne pozabite omeniti slovensko oddajo!

LILIJA ima sestanek—

Dramatsko društvo Liliya ima članski sestanek v ponedeljek, 2. novembra, ob 8. zv. v Slov. domu na Holmes Ave.

Molitve za pokojne—

Slovenska pristava sporoča, da bodo molitve za pokojne pri spominski kapeli na SP letos v nedeljo, 8. novembra, ob treh popoldan. V slučaju slabega vremena pa bodo molitve v Hinkovi dvorani, kjer bodo po volitvah na voljo domače kolone.

Martinovanje—

Štajerci in Prekmurci vabijo na svoje martinovanje, ki bo 7. nov. ob 7h zv. v dvorani pri Sv. Vidu. Vstopnice so po \$12 in jih imajo vsi odborniki, ali pa kličite 432-2572. Igrajo »Veseli Slovenci«. Vabljeni vsi

Vstopnice za Belokranjsko martinovanje so v predprodaji. Kličite 481-3308 ali 289-0843. Vsi vljudno vabljeni!

Novi grobovi

Theresa Pavlench

V petek, 23. oktobra, je v Slovenskem domu za ostarele, v katerem je stanovala 8 let, umrla 96 let stara Theresa Pavlench, rojena Bohinec v Sloveniji, od koder je prišla v ZDA pred več kot 80 leti, vdova po l. 1945 umrlem možu Josephu, mati Josepha (Cincinnati, O.) in Therese Rancourt, 2-krat stara mati. Pogrebna sv. maša je bila v cerkvi Marije Vnebovzete, pokopana pa je bila na pokopališču Kalvarije. Družina priporoča darove v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele.

Robert H. Vovk

V soboto, 24. oktobra, je umrl Robert H. Vovk, mož Mildred J., roj. Koss, brat Josephine Znidarsic in Hermana. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda, 21900 Euclid Ave., jutri, v sredo, v cerkev sv. Roberta dop. ob 9.30 in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Skupno sv. obhajilo—

Oltarno društvo sv. Vida ima skupno obhajilo to nedeljo pri osmi-sv. maši. Sestanka popoldne ne bo, ker bo v cerkvi češčenje sv. Rešnjega Telesa. Članice so naprošene, da se v čim večjem številu udeležijo.

Drugi teden—

Ker gre urednik A.D. v Boston prihodnji teden na zborovanje Slavističnega združenja, bo moral pripraviti številko za petek, 6. novembra, že v četrtek, dan prej. Tako prosi, da je vse gradivo, namenjeno za A.D. v petek, 6. nov., dostavljeno že do srede, 4. nov. popoldne, za lokalne novice pa do četrta, 5. nov., zjutraj.

Kosilo izredno uspelo—

Preteklo nedeljo je imel Slomškov krožek svoje letno kosilo v dvorani pri Sv. Vidu. Obisk je bil zelo velik. V petkovi A.D. bomo objavili ime na tistih, ki so darovali v Slomškov sklad ob priliki kosila.

V Rožmanov sklad—

Za študente v Mohorjevih domovih je darovala ga. Josephine Juhant \$60, v spomin ob obletnici smrti svojega moža Jožeta in sina Jankota. Za dar se lepo zahvaljuje pov. družbe J. Prosen.

Nov odbor—

Na občnem zboru Slovenske šole pri Sv. Vidu, ki je bil preteklo nedeljo, je bil izvoljen nov odbor za šolsko leto 1987-88. Odborniki so: predsednik, Edi Mejač; I. podpreds., Tone Ovsenik; II. podpreds., ga. Majda Cimperman; tajnica, ga. Rezka Smuk; tajnik, Mario Perčič.

Stanovanje v najem—

V najem je 4-sobno stanovanje nasproti sv. Vida. Kličite 481-0812 po 6. uri zv.

Koncert Jadrana—

Pevski zbor Jadran bo imel svoj jesenski koncert v soboto, 14. novembra, v SDD na Waterloo Rd. Vstopnice za koncert imajo člani.

Srebrni jubilej—

Slovenski dom za ostarele praznuje svojo 25-letnico v soboto, 31. oktobra. Večerja bo v Slov. nar. domu na St. Clairju, bara bo odprta, igral bo Vadnjalov orkester. Vstopnice so po \$25. Ves prebitek bo darovan temu zavetišču. Za vstopnice, pokličite: 481-7763, 531-5627, ali pa 486-0268.

VREME

Oblačno in deževno danes, z najvišjo temperaturo okoli 54° F. Spremenljivo oblačno jutri z najvišjo temperaturo okoli 46° F. V četrtek pretežno sončno z najvišjo temperaturo okoli 52° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

AMERICAN HOME SLOVENIAN OF THE YEAR 1987 — PAUL KOSIR

NAROCNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece
Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece
Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25
Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;
Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: — \$18.00 — year; Canada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 80 Tuesday, October 27, 1987

Dopis iz Slovenije:

Slovenski oporečniki in slovensko politično izseljenstvo

Ta članek je izšel v Katoliškem glasu 15. okt. 1987; človek, ki posreduje spise »Hotimirja«, nam ga bo po pošti gotovo poslal, vendar je tematika tako aktualna, da članek povzamem kar iz KG. »Hotimir« je v Sloveniji živeč komentator. Ur.

Kaj sedanji oporečniki zamerijo

Predvojna slovenska oblast; no, bila je nekoliko »šepava«, ne ravno idealna; ta demokracija je kriva, da danes vlada v Sloveniji totalitaren »samoupravni« režim.

Prav lahko s tem stališčem začnemo današnji dopis. S komerkoli se človek danes v Sloveniji pogovarja, prav mnogo jih bo zastopalo tako gledanje. Vsi vidnejši, tisti, ki pišejo v Novo revijo, Celovski Zvon, pa tudi Mladino, Tribuno, Katedro, Teleks..., in drugi, navadni, oporečniki režima v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji (in kdo, lepo prosim, vsaj med izobraženci, danes v tej naši ljubi domovini ni oporečnik!) bodo sicer poslušali nekdanje oblastnike kraljevine Jugoslavije, obenem pa se bodo nanje jezili.

Ce ostanemo zgolj pri Slovencih, potem je treba povedati, da so to ljudje, ki so, prenekateri med njimi, že okusili zaporniški sistem socialistične Jugoslavije in to v zadnjih desetletjih, ko so bili predvojni slovenski politiki že zdavnaj na varnem onstran oceanov.

Seveda poznamo tudi nekaj malega izjem, med katerimi je dr. Ljubo Sirc nedvomno reprezentančen primer. Žal ima ta reprezentančnost zanj tudi slabe strani, ker ga večina oporečnikov v Sloveniji zelo težko »sprejema«, in sicer zato, ker so večinske težnje slovenske opozicije vendarle samostojna Slovenija, do katere bi pa, realno gledano, lahko prišlo prek prehodnega obdobja — jugoslovanske konfederacije.

Torej iz sedanjega stanja v konfederacijo, potem pa zahteva po svobodnem referendumu, kjer bi se vsi volivci izrekli, ali so za slovensko samostojnost ali kako sobivanje s sedanjimi jugoslovanskimi narodi iz drugih republik.

Ta problematika je torej ločevalni dejavnik med dr. Sircem in ostalo povojno slovensko opozicijo. In skoraj čisto vsa ta povojna opozicija danes živi v jugoslovanski Sloveniji in na svoji koži čuti posledice zmage Osvobodilne fronte — no tako se reče; saj kdo je dejansko Nemce potisnil prek Karavank, tudi vemo.

In če se zdaj zaustavimo pri začetkih Osvobodilne fronte in komunističnega nasilja v letu 1941: tedanja slovenska vladajoča ekipa ni bila sposobna preprečiti peščici komunistov tega, kar je ta peščica v naslednjih letih dosegla. Tedanja, recimo ji, demokratična slovenska oblast ni mogla »ukrotiti« in onemogočiti redkih komunističnih skupin, ki so pod masko OF začele izvajati svoje »gospodstvo« na Slovenskem!

Slovenski Dan 1987 v Chicagu

CHICAGO, Ill. — Slovensko ameriški radio klub (SARC) prireja 37. obletnico Slovenskega dneva v Chicagu letos v soboto, 14. novembra, ob sedmih zvečer v dvorani sv. Štefana, 1835 West 22nd Place. Vabljeni so vsi Slovenci od blizu in daleč na program, ki bo posebno lep. Plesna skupina »Triglav« iz Londona, Ontario, bo predvajala — pod vodstvom Magde Simrayh-Razpotnik — krasne slovenske narodne plesne. Magde se radi spominjamo, saj je bila pred poroko zelo aktivna s svojo čikaško skupino na naših prireditvah.

Za pevski del sporeda bo poskrbel sloviti slovenski pevski zbor »Slovenska pesem«, ki ga vodi p. dr. Vendelin Špendov. Kdor pozna ta zbor, bo gotovo rad prišel in pripeljal tudi svoje prijatelje.

Za ples bo pa igral priljubljeni »Alpski sekstet«, ki bo gostoval iz Clevelanda, Ohio.

Kot vedno, bo gostom stregla dobra domača kuhinja, seveda tudi pijače ne bo manjkalo.

Torej, prijatelji, rojaki in rojakinje, vljudno ste vabljeni in na veselo svidenje v soboto, 14. novembra, zvečer pri Sv. Štefanu v Chicagu!

Odbor S.A.R.C.

Bernardka Simrayh - Gdč. Slovenskega Dneva 1987

Bernardka Simrayh

LEMONT, Ill. — Na prijaznem gričku za cerkvijo Marije Pomagaj v Lemontu se dviga lepa in vabljiva hiša. Obdana s cvetjem, sadnimi drevesi in smrekami, znotraj pa polna življenja, je to dom dobre slovenske družine. Oče je Stane Simrayh, mati Mihaela, rojena Arko, sinova pa sta Herman in Stane ml. Najstarejša hčerka Magda pa živi z možem Jožetom Razpotnikom in hčerkico Moniko ter sinčkom Joškom v Londonu, Ontario.

Bernardka, dekle, stara 19 let in zelo poznana med Slovenci v lemontski in čikaški okolici, je bila izvoljena za Gospodično Slovenskega dneva 1987 od odbora Slovenskega ameriškega radio kluba v Chicagu.

Gimnazijo je obiskovala pri slovenskih šolskih sestrah v Lemontu, na Mount Assisi Academy. Po končani gimnaziji študira trgovsko poslovanje na College of St. Francis v Jolietu, Ill. Poleg študije dela v trgovini za Ford avtomobile. Posebno se pa gdč. Bernardka odlikuje s svojim sodelovanjem v tukajšnjem slovenskem kulturnem življenju. Bere berila pri mašah v cerkvi sv. Štefana v Chicagu in poje v cerkvenem pevskem zboru, pri katerem s svojim lepim petjem dviga slovensko službo božjo.

Ob nedeljah uči mlajše otroke petje v slovenski Slomškovi šoli. Dela tudi kot zapisničarka za Slovensko ameriški radio klub ter uči mlajše otroke slovenske narodne plesne. Pripravljena je pomagati pri vsakem delu, kjer gre za lepo slovensko stvar.

Bernardkino zanimanje za slovensko kulturo so zbudili in gojili njeni starši, pobudo za delovanje med slovenskimi otroci pa je dala sestra Magda, ki je poučevala veliko skupino otrok slovenske narodne plesne. Radi se spominjamo krasnih nastopov teh otrok. Pri Magdi se je tudi Bernardka naučila veliko slovenskih plesov, ki jih sama rada pleše, in poleg uči druge.

Gospodični Slovenskega dneva Bernardki Simrayh čestitamo, ji želimo vso srečo v upanju in pričakovanju, da bi še vnaprej ostala tako narodno zavedno članico naše skupnosti!

P.P.M.

Sodobna plesna izraznost

MILWAUKEE, Wis. — V dneh 16.-18. oktobra 1987, se je v Pitman dvorani na Alverno Collegu v spretni organizaciji koreografinje Izabelle Kralj predstavila mlada, akrobatsko moderna baletna skupina z razveseljivo kvaliteto, polno izvirnosti in zanimivosti. Seveda, vsi sodelujoči pri tej baletni predstavi so poklicni plesalci in plesalke; vsi so dokazali visoko plesno in tehnično trdnost.

Plesne domislice so odlično prikazali koreograf James Sutton v »La Revue de Cuisine« in »Duet for One«, kjer je za njegov solo nastop žel vroč aplavz. Tako je bilo tudi pri ostalih koreografih in sicer Joann Browning v »Corelli Concert«, Gerard Charles v »Equilibre«, pri katerem je znana balerina Cynthia Schowalter s svojim plesnim nastopom dokazala izredno visoko plesniško ravan.

V zadnji plesni točki tega večera »50,000,000 Can't Be Wrong«, v izvrstni koreografiji Cate Deicher, so se v petih scenah zvrstili sledeči: Thom Lang, Anthony Neumann, Deborah Ridley, Cynthia Schowalter Jonathan Stahl, James Sutton in Isabelle Kralj. Ti so seveda piesali tudi v drugih točkah sporeda.

Sodobnemu baletnemu večeru je prisostvovalo okrog

200 ljudi — za tak umetniški večer vsekakor premalo! Na koncu predstave so vsi plesalci in plesalke z umetniško voditeljico Isabelle Kralj na čelu, prejeli od navzočih navdušen aplavz. Zaslužili so ga! V programni knjižici sem bral, da ima Isabelle Kralj vročo željo ustanoviti v Milwaukeeju stalno baletno gledališče »Chamber Dance Theatre«. K njeni želji ji želimo in voščimo vso srečo in veliko uspeha!

Tržaški oktet pel v Milwaukeeju

V soboto, 17. oktobra 1987, ob 7.30 zvečer se je vršil na U.W.M. v gledališki dvorani »Fine Arts« pevski koncert zbora Gallus. Na tem koncertu so kot gostje nastopili tržaški slavčki, osem pevcev združenih v že priznanem Tržaškem oktetu. Bili so navdušeno pozdravljeni! Ker pa je bilo na ta sobotni večer več naših prireditelj, obisk ni bil kot običajno na naših koncertih. K sreči pa sta dva avtobusa pripeljala iz Chicaga naše rojake in rojakinje, ki so tako doprinesli svoj delež h koncertnemu večeru in slovenski pesmi.

Prvi je nastopil mešani pevski zbor Gallus, ki je pod vodstvom marljivega zborovodje prof. Leo Muskatevca. Lepo in ubrano so zapeli Prelovčevo Pozdrav, Gallusovo Mirabile (dalje na str. 3)

To je, kar sedanji oporečniki v Sloveniji zamerijo predvojnemu oblastnikom, ki danes žive v emigraciji. In zato slovenski oporečniki ne kažejo nobenega posebnega navdušenja za sodelovanje z emigracijo in tudi bolj malo jih zanima jo razni programi in razni pozivi emigracije, namenjeni rojakom v jugoslovanski Sloveniji. Povrh vsega so ti pozivi navadno še dokaj neživljenjski in časovno preseženi. Slovenska opozicija v Jugoslaviji torej emigracijo dolži krivde za nesposobnost, ker ni preprečila tega, kar imamo danes v jugoslovanski Sloveniji mi, njihovi idejni »dediči«.

Takoj je seveda treba povedati, da so ta gledanja slovenske opozicije precej shematična in poenostavljena, saj ne upoštevajo pomembnega vpliva Angloameričanov in Sovjetov pri vsem dogajanju v Sloveniji in Jugoslaviji med 1941. in 1945. letom.

Zakaj Zahod ne pozna slovenske svojskosti?

Zakaj si Zahod v bistvu želi centralizirano Jugoslavijo? Odgovor je preprost: na Zahodu pomeni centralizirana država lažje upravljanje, manj krajevne muhavosti, da ne rečemo manj separatizma, manj Baskij, manj Korzik, manj Severnih Irsk.

In v Beogradu znajo tako zvezni kot srbski politiki spretno vplesti v to šablono tudi Jugoslavijo: povabijo na

(Dalje na str. 3)

Ha-Hec-Hi- Ho-Humor!

Skuhal ali pogrel MECAN

SREČEN ZAKON

»Kako pa, da se pri vas nikoli ne kregata z ženo?« me je vprašal sosed Štefan.

»Ko sva se poročila, sva se zmenila, da bo ona odločala o manjših, vsakdanjih zadevah, jaz pa o bolj važnih in tega se tudi drživa.«

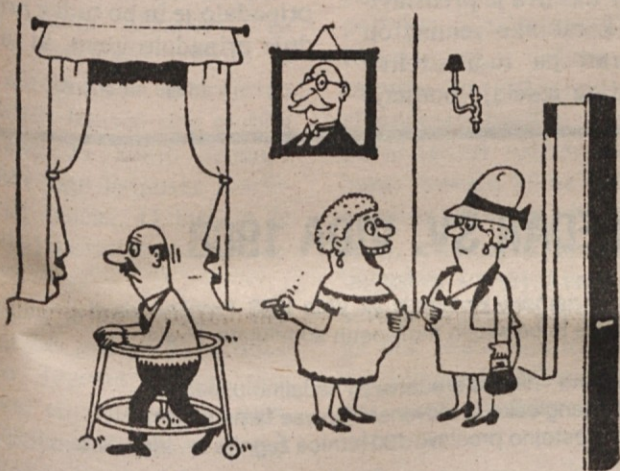
»Kaj pa so vsakdanje zadeve, o katerih odloča žena?«

»Kdo bo pomival posodo, kakšno hišo in pohištvo bova kupila, kaj storiti z mojim prostim časom doma in podobno.«

»Kaj pa so potem važne zadeve, o katerih ti odločaš?«

»Ali naj Amerika še naprej podpira kontraše, ali naj senatorji potrdijo imenovanje Borka za člana Vrhovnega sodišča, kako zmanjšati primanjkljaj pri državnem proračunu itd.«

Noben je ne vpraša v kino dvorani naj sname klobuk, saj je ta bolj smešen, kot pa filmska predstava.

Avto so nam ukradli in zdaj se mož uči hoditi.

Maks je končno našel delo v tovarni, kjer je imel opravka s tisočinkami inče. Ko se je nekoč spet bahal, kako natančno delo da opravlja, ga je nekdo vprašal:

»Koliko tistih tisočink pa ima ena inča?«

»Ne vem natančno,« odvrne Maks, »ampak mora jih biti na milijone.«

Ona ne gre vedno v vse podrobnosti in se opravičuje:

»Sem vam že več povedala, kot sem sama slišala.«

Ne obsojaj je po njeni obleki, saj sam lahko vidiš, da ni dovolj gradiva.

Ko so prvi priseljenci iz Italije začeli prihajati v Ameriko, so na ladji vsakemu pripeli na suknjič listek z napisom, TO N.Y. Zato še danes vsakega drugega Italijana kličejo TONY.

Siromak ustavi bogataša in mu reče:

»Ce mi plačate kosilo, vam povem za nekaj, kar je vredno več kot deset milijonov dolarjev.«

Lakomni bogataš ga res odpelje na kosilo, po kosilu pa vpraša:

»No, povej zdaj, kaj je vredno več kot deset milijonov dolarjev?«

»Enajst milijonov dolarjev.«

Baletna predstava in Tržaški oktet

(Nadaljevanje s str. 2)

Mysterium, Adamičevo Uspavanko, narodno Pojdem u Rute, in Ipavčevo Ej tedaj. Za lepo petje so prejeli obilo toplega aplavza.

Navdušeno je bil sprejet Tržaški oktet, ki je med burnim ploskanjem zapel Aljažev Oj Triglav moj dom. Sledile so pesmi Gallusa, Tomčev Oče naš, Hajdrihov Pri okencu sva molče slonela, Ježevo Igraj Kolce. Po krajšem odmoru pa so peli Švikaršičevo Lušno je vigred, Voduškovo Da Gora Ja Caninava (v rezijanščini), Tomčeva Bela krajina, K. Pahorjevo Pa se sliš, Gobčevo Kaj bi te vprašal, rusko narodno Kalinka, češko narodno Jaku se mi, špansko La Nina Blanca, in še Krizmančičevo Vive l'Amour. Razumljivo, da so po vsaki pesmi prejeli val navdušenega aplavza. Ker ob koncu sporeda aplavza ni hotelo biti konec, so dodali še par pesmi.

Pevci Tržaškega okteta pojejo naravno, ubrano lepo, pojejo, kot jim je Bog ustvaril grla! In ker so vsi pevci v najlepših letih, če bodo držali skupaj, jih čaka še lepa prihodnost.

Oktet pri slovenski maši

V nedeljo, 18. oktobra, je v cerkvi sv. Janeza Evangelista ob deveti uri pri slovenski maši pel Tržaški oktet par slovenskih cerkvenih pesmi v veliko zadoščenje naših vernikov. Po maši pa je bil v spodnji dvorani pripravljen zajtrk, na katerem so pevci zopet imeli priložnost zapeti nekaj naših melodij. Hvaležen aplavz jim je bilo plačilo za lepo petje.

Nato je vodja »The Slovenian Arts Council«, odvetnik Karel Dovnik, z njim pa rojak Frank Menčak, povabila oktet na kosilo v restavracijo Country Kitchen. Po kosilu pa so se podali v Mitchell park na obisk cvetličnih paviljonov, kjer se je nabralo veliko ljudi. Nenadoma se v cvetlični akustični kupoli sliši slovensko petje Tržaškega okteta. Ljudje so bili očarani od lepega petja in slovenskih melodij. Spraševali so vseprek, kdo so ti pevci? Pri roki je bil Frank Menčak, ki jim je razložil, da so to slovenski pevci iz Trsta, ki imajo v raznih mestih Amerike svoje pevske nastope. Oktet je prejel od neznanih ljudi ogromen aplavz!

Tržaški oktet obiskal tudi Triglavski park

Sredi sončnega nedeljskega popoldneva se je Oktet v spremstvu Karla Dovnika pripeljal v Triglavski park, kjer jih je prijateljsko pozdravil predsednik Jože Kunovar. Pevci so si v kratkem ogledali park in bili polno hvale za to slovensko oazo. Ko smo se potem v domu zbrali skupno s pevci, je zaorila Aljaževa Oj Triglav moj dom in Slovenec sem... Mnogi so ploskali, mnogim pa so zasolžile očesa.

Nato je umetniški vodja, sam pevec in pevovodja Mirko

Slovenski oporečniki in slovensko politično izseljenstvo

(Nadaljevanje s str. 2)

večerjo zahodne dopisnike v Beogradu in jih »prepričajo«, da je centralizirana oblika oblasti najboljša tudi v Jugoslaviji.

O tem bi se bilo moč prepričati ob izidu zdaj že razvpite 57. številke Nove revije, ko so zahodni dopisniki prihajali v uredništvo Nove revije in se čudili, zakaj se gredo Slovenci nekakšen separatizem, kakor to oni pojmujejo.

Pa so imeli potem pri Novi reviji in še marsikje obilo dela, da so te dopisnike iz zahodnih držav prepričevali, najbrž pa bolj malo prepričali, o tem, da Slovenci s tem, ko poskušamo predstavljati svoj narodni program, še nismo Korzika, ne Severna Irska, marveč da, za zdaj, hočemo le popolno enakopravnost z večjimi narodi znotraj Jugoslavije, da hočemo Slovenci samo odločati o tem, kakšno šolstvo bomo imeli, kakšno sodstvo bomo imeli in da hočemo svoj jezik, kolikor je sploh še mogoče ohranjati tudi v prihodnje.

Ni gotovo, ali so zahodnjaki te reči razumeli, kakor tudi ni gotovo, če so razumeli, da je ravno čimvečja avtonomnost narodov v Jugoslaviji pogoj za večjo trdnost Federacije.

Slovenci v svetu so ambasadorji slovenstva v državah (pretežno zahodnih), kjer živijo, pa vendar, kakor da jih ta problematika nekako naobide. Saj drugi, večji jugoslovanski narodi imajo med politično emigracijo ljudi, ki imajo odlične stike z dopisniki iz Jugoslavije in celo s člani parlamentov posameznih zahodnih držav. Slovenska politična emigracija pa nekako ne uspe svetu enakovredno predstaviti slovenske nacionalne svojskosti.

Kaj k temu reči? Slovenski oporečniki v Jugoslaviji si želimo, da bi slovenska politična emigracija kaj naredila ali kaj več naredila v tem pogledu. Menimo, da je to njihova zgodovinska priložnost, da ne rečem obveznost.

Razdrobljenost slovenske politične emigracije

Poleg vsega naštetega je očitno, da je slovenska politična emigracija ideološko silno razdrobljena in zato neučinkovita. Kot da je skupni odpor do enopartijske komunistične diktature v Jugoslaviji preslaboten združevalni dejavnik (?).

Imamo »rodoljube« v Nemčiji, ki zelo slabo poznajo razmere v jugoslovanski Sloveniji in tako vseprek napadajo slovenske časnike v svetu kakor tudi formalno vodstvo slovenske emigracije!

Naj že bodo kdorkoli; pokazali so tudi nam, ki živimo v Jugoslaviji, da enotnost Slovencev v emigraciji ni ravno zgledna. Strankarske in svetovnonazorske raznolikosti jim nihče ne oporeka, saj to si želimo tudi mi! Protikomunistično-ideološko pa bi že morali biti toliko povezani, da bi tudi narodnostno skupno nastopali in bi tako v svetu kot Slovenci veliko več lahko naredili za naš končni skupni cilj — demokratično domovino.

Slovenska opozicija v Jugoslaviji pa bi rada imela v slovenski politični emigraciji svojega tesnega in zanesljivega zaveznika, pa zaradi opisanih predsodkov in pomislekov tako zavezništvo odklanja; emigracija, gledano iz jugoslovanske Slovenije navzven, ne zna uveljavljati slovenskih specifičnosti v državah, kjer živi.

Podpisani avtor je že nekajkrat opozarjal na nujnost, da bi se sestali demokratični Slovenci, pa tudi drugi jugoslovanski narodi, in sicer tisti, ki živijo v emigraciji, kakor tisti iz Jugoslavije. Žal so bile doslej vse take pobude bob ob steno. Žal!

HOTIMIR

Posredoval: V. Slemensky

Šlosar izrekel pristržno hvalo društvu Triglav za prijateljsko dobrodošlico. Oktet je zapel zopet par naših melodij, nato pa so bili povabljeni na zakusko.

Po zakuski se je najstarejši član društva Triglav, štajerski rojak Ludvig Kolman, iskreno zahvalil pevcem Tržaškega okteta za pevsko-umetniški užitek, jim zaželel srečno pot v Kanado in srečen povratek v slovenski Trst.

Ura odhoda je prehitro prišla, za slovo so nam zapeli še Pri farni cerkvi... Srečno pot in nasvidenje smo še slišali, pevce pa je prevzela tema. Tržaški oktet nam bo ostal v lepem spominu. Imeli smo lep slovenski pevski praznik!

A.G.

V letu 1988 pride na ameriški trg kar 70.000 yugov

KRAGUJEVAC — Podjetje Crvena zastava v tem mestu je s svojim ameriškim partnerjem sklenilo sporazum, s katerim bo prihodnje leto na ameriški avtomobilski trg poslala 70.000 vozil yugo, kar bo za petino več od kontingenta, napovedanega za letos. V prvih devetih mesecih 1987 je Crvena zastava poslala v Ameriko 40.395 vozil yugō GV, v združenem trimesečju pa jih bo še okoli 17.000.

Ameriška Domovina
druži Slovence
po vsem svetu!

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300
1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Vesti iz Slovenije

Slovenska komunistična partija zaostaja glede članske sestave — Mladih skoro ni

LJUBLJANA — Podatki o sestavi svojega članstva niso za Zvezo komunistov Slovenije kaj spodbujajoči. Med značilnostmi te sestave je zelo pičla udeležba v partiji mlajših ljudi. Tako je v ZKS do 27 let starosti le 12,2 odstotka članstva. V jugoslovanski partiji je ta odstotek višji, 21,4 odstotka. Druga značilnost so številni izstopi iz partije. Nekateri, ki izstopajo, to baje storijo zaradi razočaranja do razmer v današnji družbi ali pa radi čuta nemoci. Uradna partijska analiza, o kateri je poročal Delo 10. oktobra, pripisuje drugim izstopom užaljenosti izstopajočih radi spremenjene, baje manj oblastniškega položaja partije v družbi. Uradno stališče namreč smešno trdi, da Zveza komunistov Slovenije sploh ni več partija na oblasti.

V partijskih razpravah sedaj skušajo oblikovati nov odnos do kmetijstva. Tako morajo slovenski komunisti zavzemati nova stališča do tega, da zaradi predlaganih sprememb bodo nekateri delavci zaposleni v kmetijstvu pri zasebnih kmetih. To je povezano z na-

črtom, da odpravljajo zemljiški maksimum za posameznega kmeta. Govorijo tudi o tem, da bi se posamezni kmetje združili zaradi ekonomske učinkovitosti, pri tem bi pa nastala nekakšna zadružna last, ki da nastaja s skupnim delom kmetov in delavcev in je nedejljiva.

Odkrili spomenik gen. Rudolfu Maistru v Mariboru

MARIBOR — Pred kratkim so v Mariboru z veliko slovesnostjo končno odkrili spomenik gen. Rudolfu Maistru. Slavnostni govornik ob tej slovesnosti je bil Jože Smole, ki predseduje slovenski SZDL. Spomenik, delo akademske kiparke Vlaste Zorko-Tihec, je odkril Ervin Mejak, ki je bil med Maistrovimi borci za severno mejo. Poročilo v Delu trdi, da je še živih 241 Maistrovih borcev.

V svojem govoru je Jože Smole močno kritiziral avstrijske oblasti, ki ne kažejo nobene razumevanja in malo spoštovanja do pravic v Avstriji živečih Slovencev. Smole se je izrekel tudi za veliko tesnejšo gospodarsko in tehnološko sodelovanje z Zahodom. Dejal je:

»Gospodarsko sodelovanje z Zahodno Evropo je za nas izjemnega pomena, saj gre za tradicionalne vezi, naše prioriteto tržišče, pa tudi za področje, kjer je večji del našega dolga. (...) Ne vidimo torej razloga, da ne bi pristopili k Evropskemu svetu, v katerem uspešno sodelujeta že dve nevtrženi in vse nevtralne evropske države. Izjemnega pomena pa je tudi približevanje Jugoslavije Evropskemu združenju za prosto trgovino (EFTA), saj ima lahko sleherni zaostajanje za procesi, ki v evropskem gospodarskem prostoru že potekajo, za nas zgolj škodljive posledice. Enakega mnenja pa smo tudi glede vsestranskega izboljševanja stikov z EGS (Evropsko gospodarsko skupnostjo oz. zahodnoevropskim Common Marketom, op. ur. AD), saj sodimo, da so lahko edino merilo uspešnosti zgolj gospodarska merila, ki veljajo v svetu. S tega vidika pa moramo pokazati več pripravljenosti tudi za tehnološko povezavo v sklopu projektov EUREKA (Nova zahodnoevropska pobuda za medsebojno sodelovanje na področju sodobne in prihajajoče visoke tehnologije, op. ur. AD).«

Smoletove besede so bile naperjene predvsem Beogradu, kjer zvezna vlada ne kaže toliko zanimanje za te tesne stike z zahodnimi državami in se bolj zanima za podobne, paralelne aktivnosti, ki jih v vzhodnem bloku vodi in kontrolira Sovjetska zveza. Za slovenske

razumnike pomeni povezovanje z Vzhodom in opuščanje ali ignoriranje stikov z Zahodom načrtno zaostajanje Slovenije v znanstveno-tehnološkem oziru in, radi tega, dolgoročno tudi gospodarskem. Temu pametnemu gledanju se zadnji čas pridružujejo tudi nekateri vidni slovenski politiki.

350-letnica Kriškega samostana; muzej Janeza Svetokriškega

AJDOVŠČINA — Dne 11. oktobra so praznovali 350-letnico Kriškega samostana. V Kriški župni cerkvi je pel Slovenski oktet. Prireditelj so organizirali samostanski kapucini ob sodelovanju ajdovških družbenopolitičnih organizacij. Ob praznovanju so poudarili tudi pomen samostanske knjižnice, v kateri so ohranjene številne redke knjige, med njimi rokopisni kodeks na pergamentu iz 15. stoletja, domači kapucin Janez Svetokriški pa je zastopan z dvema zvezkoma svojih pridig.

V samostanu so odprli muzej Janeza Svetokriškega, domačega kapucina iz 16. stoletja. V posebni razstavi je bilo vseh pet zvezkov njegovih pridig.

Osrednje slovesnosti so se udeležili med drugimi pisatelj Ciril Zlobec, ki je podpredsednik SZDL Slovenije, in slovenski minister za kulturo Vladimir Kavčič.

Ameriška založba McGraw-Hill in Mladinska knjiga

LJUBLJANA — Velika ameriška založba McGraw-Hill je sklenila pogodbo z Mladinsko knjigo, po kateri bo ta slovenska založba plačevala nakup strokovne literature iz McGraw-Hilla s svojimi tiskarskimi storitvami in s svojimi knjigami. Letni promet bo znašal več sto tisoč dolarjev.

S 1. marcem pa bo začela izhajati v SFRJ v srbohrvaščini ugledna ameriška revija Scientific American.

Karabinke iz SFRJ bodo prodajali v ZD

KRAGUJEVAC, Srbija — Podjetje Zastava je predstavila malo karabinko remington 223, hkrati pa tudi strelivo zanjo, ki ga izdeluje podjetje

Prvi partizan iz Titovega Uzi-
ca.

Zastava bo izdelovala okoli 10.000 malih karabink na leto, od katerih je kar devet tisoč namenjenih kupcem v tujini, predvsem v ZDA. Karabinka stane v ZDA 499 dolarjev.

Podjetje pripravlja tudi prvo poskusno serijo novega revolverja magnum 357. S serijsko proizvodnjo bodo začeli proti koncu leta, novi revolver pa začeli prodajati v začetku 1988. leta.

Srbski voditelj jasen glede usode Kosova

IBARSKI KOLAŠIN — Med najvidnejšimi in tudi odločnimi srbskimi politiki v zadnjem času je gotovo Nikola Ljubičić, ki je srbski član predsedstva SFRJ in svojčas tudi večletni obrambni minister Jugoslavije. Podvrgel se je politiki in gotovo ima tudi zelo močno oporo v vojaških vrstah, zato so njegovi vedno odločnejši javni nastopi vredni pozornosti.

V govoru, ki ga je imel sredi oktobra v občini Zubin Potok na Kosovu, je Ljubičić rekel: »Kosovo je del Jugoslavije, pripadalo je in bo tudi v prihodnje pripadalo vsem, ki tu ži-

(dalje na str. 6)

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE MOJEGA LJUBLJENEGA, NIKOLI POZABLJENEGA MOŽA, OČETA, STAREGA OČETA IN BRATA

John Evatz (Ivec)

ki je umrl 26. oktobra 1986.

*Leto dni Te zemlja krije,
v temnem grobu spiš.
Srce Tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.*

*Nam pa žalost srca trga,
rosijo solze nam oči.*

*Dom je prazen in otožen,
odkar Te več med nami ni.*

Žalujejo:

Tillie, roj. Batich - žena
Mary Ann Gordon - hčerka
John, James, William
in Robert - sinovje
Gary Gordon - zet
Terry, Bobby in Barbare
- snahe
Emma Whitworth -
pastorka
Felix Vidmar - pastorek
Mary Evatz, Butte, Mon. -
svakinja
Mary Ivec in Angela Hutar
- sestre
Matt Hutar - svak
vnuki, vnukinje, nečaki,
nečakinje in ostalo sorodstvo
v Ameriki in Sloveniji.

FOND ZA KOLEDAR SV. VIDA 1988

V naslednjem je navedena kratka razlaga o namenu Koledarja sv. Vida 1988. Prosimo, da si vzamete nekaj minut časa, da vse preberete in po svojih možnostih sodelujete. Hvala!

KAJ: Namen Koledarja je, da se zbere fond - denara sredstva za nadaljno uspešno upravljanje fare sv. Vida. To vključuje šole (angleško in slovensko) in vse farne dejavnosti. Obsega tudi 6-letno načrtno delovanje za dostojno proslavo 100-letnice župnije sv. Vida, katero bomo obhajali leta 1993.

ZAKAJ: Upamo in pričakujemo, da bo vsak odrasel faran kupil vsaj en koledar vsako leto v naslednjih 6 letih. Sedaj smo tudi organizirali "Alumni" združenje vseh, ki so v kakršnem koli oziru delovali farni skupnosti sv. Vida. Cena za vsak koledar je \$30, kar je manj kot 10 centov na dan. Ta dar je možno navesti med odbitke pri davčnih napovedih.

KAKO: Samo 4.000 koledarjev bo v letu 1988 na razpolago za prodajo. Vsak dan bo izžrebana ena številka za nagrado. Žrebanje bo vsak ponedeljek. Okrog vrednosti \$24.000 daril bo razdanih v letu 1988 in sicer na sledeči način: 306 dni po \$50; 53 dni po \$100; 4 dni \$500; in 2 dneva \$1.000. Samo številke 0000 do vključno 3.999 bodo veljavne. Vsakemu bo odkazana ena številka.

KJE: Izpolnite spodaj navedeni obrazec - kupon in ga vrnite v košarico ob nedeljskih nabirkah, ali v župnijski pisarni, c/o St. Vitus Calendar Fund, 6019 Glass Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Za prodornejšje informacije lahko pokličete Matt Nousak, tel. 391-6687, ali Frank Kuhar, tel. 881-4327. Zaradi svoje lastne varnosti ne plačujte v gotovini, ampak samo s čekom ali bačnim "money order." Za lažje in pravilno ravnanje je priložena kuverta z naslovom.

Vnovčen ček ali "money order" bo vaše potrdilo za plačilo. Koledar ali koledarji vam bodo dostavljeni tekom 4 do 6 tednov. Vsak lahko naroči več kot en koledar. Koledar bi bil tudi primerno darilo za orjstni dan ali za praznike.

Hvala za vašo uvidevnost in dobro voljo za nadaljnjo sodelovanje in podporo fari sv. Vida.

ST. VITUS CALENDAR COMMITTEE

Odrežite in vrnite s čekom ali "money order" v priloženi kuverti - Hvala!

Ime _____
Naslov _____
Mesto _____ Država _____ Zip _____
Telefon _____ Dar ☐ Ja ☐ Ne Komu _____

Opodobil! Samo en koledar na osebo. Izpolniti morate kupon za vsako osebo posebej oziroma za vsak koledar.

Kanadska Domovina

ALBANSKA »SLEPA« KARTA

TORONTO, Ont. - Eric Margolis, član Kanadskega inštituta za strateške študije, in redni dopisnik torontskega dnevnika *The Toronto Sun*, je nedavno objavil članek, ki ga je posvetil jugoslovanskim problemom, predvsem pa sporu, ki je nastal v vrstah srbske komunistične partije zaradi Kosova. V svojem članku obravnava nevarne posledice, ki se iz tega spora v predominantni srbski partiji lahko razvijejo. (O tem sporu sem v K.D. že pisal.)

G. Margolis pa takole pravi: »V Jugoslaviji je zavrelo po hudem javnem prepiru med člani srbske komunistične partije, kar je postalo očitno. Ker Srbija dominira jugoslovansko konfederacijo — ki je trenutno na zelo šibkih nogah — preprirom v srbski partiji vsi ostali državljani z zanimanjem prisluhnejo.

Prepir je bil zaradi južne province Kosova, kjer živi pretežna večina Albancev. Ta spor v balkanski politiki ni zgolj osredotočen na krajevne probleme, temveč ima globlje korenine, ki znajo sedanjo ureditev jugoslovanske konfederacije uničiti. O tem je že govoril jugoslovanski obrambni minister.

Kosovo je bil Albanije, dokler ni bil priključen v novo državo Jugoslavijo po prvi svetovni vojni. Danes je 80% kosovskih prebivalcev Albancev. Večina ljudi v državi pa so Slovani; Jugoslavija šteje približno 23 milijonov ljudi.

Albanci v Jugoslaviji so potomci arijske rase iz bakrene dobe, katerih potomstvo gre nazaj 4000 let. V stvari je albanski jezik najstarejši v Evropi — tako star, da so morali iz grščine in latinščine sprejeti besede za tehnološke izraze.

Albanci so izrazito za neodvisnost. Borbeni so, in nimajo nobene ljubezni do svojih jugoslovanskih in grških sosedov. Zasnijih 50 let so jih srbski nadoblastniki tretirali z zamenarjenostjo, brutalnostjo in zaničevanjem. Kosovo, kljub svoji gospodarski potencialnosti, je ostalo najrevnejša provinca v Jugoslaviji.

Leta 1975 je po več desetletjih zapostavljanja albanska samozavest bruhnila na dan. Albanska manjšina se je uprla jugoslovanski oblasti. Ena tretjina jugoslovanske armade je bila poslana na Kosovo, da je zadržala vstajo. (Največ Slovenci, moja op.). Pri tem je bilo ubitih okrog 900 Albancev, 4.500 pa jih je bilo aretiranih in zaprtih.

Kljub tej masovni represiji, se uporništvu na Kosovu nadaljuje. Trenutno je v Jugoslaviji 80% vseh političnih pripornikov Albancev. Mnogi od teh so bili v ječah nečloveško mučeni, kakor je ugotovila organizacija Amnesty International.

Pri tem je zanimivo, da ZDA in Kanada, ki imata veliko povedati o zanikanju človeških pravic v Južni Afriki ali v Čilu, nikjer niti z besedo ne omenjata kršitev dokazanih in dokumentiranih kršitev človeških pravic v Jugoslaviji.

Albanci v Jugoslaviji hočejo svojo republiko in večji del jugoslovanske ekonomske pogache. Jugoslovanska oblast pa ni pripravljena, da bi jim to dala.

Srbija dominira konfederacijo zaradi svoje kontrole nad Vojvodino in Kosovom, dvema avtonomnima pokrajinama. Če bi se Kosovo ločilo, bi tako Srbija izgubila svojo pomembnost in bi se morala za svoje vodstveno vlogo boriti proti Hrvaški in Sloveniji in celo proti republiki Bosni in Hercegovini.

Poleg tega je še drug problem, ki je morda še bolj važen kot jugoslovanska okrajna politika. Srbska manjšina na Kosovu vse v večjem številu zapušča to pokrajino zaradi albanskega nasilja. Istočasno pa je porast rojstev med Albanci doseglo 35 na 1000 prebivalcev. Poleg v Albaniji sami, je to najvišja porast prebivalstva v vsej Evropi. Srbe seveda to skrbi, ker bi se lepega dne znalo zgoditi, da bi se jugoslovanski Albanci priključili svoji matični domovini Albaniji.

Trenutno to ni na vidiku, ker nihče od njih ne želi živeti pod trdo pestjo stalinizma, ki danes v Albaniji vlada. Kaj pa bo bodočnost prinesla, je seveda drugo vprašanje.

Medtem pa se dolgoletna nasprotovanja med Albanci in Slovani gojijo še naprej. Posebej je povzročil senzacijo srbski kmet, ki je obdolžil Albance, da so ga posilili z veliko steklenico. Nedavno pa se je odigrala druga drama, ko je neki albanski vojak v jugoslovanski armadi pobil štiri srbske vojake. Vse to ima na Balkanu usodne in dolgoročne posledice.

Jugoslovansko vodstvo (zlasti srbsko) se sedaj prepira, ali pritegniti uzde, ali kosovskim Albancem dati več svobode. Za Srbe bi bilo to zadnje nevarno, ker bi to povzročilo slične zahteve na Hrvaškem in v Sloveniji. Zato ne bo potrebno preveč sunkov, da se bo jugoslovanska konfederacija zrušila.

V tem slučaju bi se Evropa znašla pred hudo in nepredvideno krizo: s civilno vojno med Srbi, Hrvati, Slovenci in Albanci, medtem ko bi Sovjeti čakali, da intervenirajo.

Nihče tega noče in si ne želi, z zamahom »slepe« albanske karte pa se lahko zgodi, da se bo iz kart zgrajeni jugoslovanski sistem zrušil, ki je zlepljen skupaj samo z »vztrajnostjo« partije in njene primitivne mi-

Prispevki v sklad za Tolstojevo zadevo

TORONTO, Ont. - Zadnja dva tedna sem dobil še nekaj darov za sklad, namenjen v pomoč Nikolaju Tolstoju pri njegovi obrambi pred angleškim sodiščem. S svojimi darovi so se oglasili sledeči:

Kokelj Vinko	\$50
Končan Anton	\$20
Kranjc Anton	\$50
Šajnovič Stane	\$50
Svetek Anton	\$40
S.N.Z.	\$100

Vsem se za darove lepo zahvaljujem. Z nabirko bom nadaljeval, dokler se bodo darovalci oglašali. Darove pošljite na naslov: Otmar Mauser, 338 Woburn Ave., Toronto, Ont. M5M 1L2 Canada.

O.M.

selnosti: »Tako smo vselej delali«.

Uporniški Albanci pa znajo to v bližnji bodočnosti spremeniti.«

Slovenija, v sedanjem okviru marksistične Jugoslavije, bi ne bila več marksistična, če bi ne bila tako tesno povezana v tej dogmi z ostalo Jugoslavijo, ki še vedno govori o »bratstvu in edinstvu«, pa pri tem z vso vnašo skuša slovenski narod kot tak uničiti, ga podjarmiti in napraviti poslušnega slugo marksistični ureditvi nove jugoslovanske konfederacije. Boljševiška revolucija (1941-1945), ki si je jugoslovansko ozemlje priborila za nadaljnjo ekspanzivnost internacionalnega komunizma v smislu svetovne revolucije Lenina in pozneje Stalina, pa je leta 1948 naletela na nepričakovan odpor.

Tito kot lisjak in dober poznavalec razmer v Sovjetski zvezi, si je kot zaslužni revolucionar začrtal svojo pot. Danes bi lahko resnično pomenil vse tisto, kar narodnemu heroju pripada. Z nečloveškimi pomori svojih ideoloških in političnih nasprotnikov in pohlepom po bogastvu, pa se je pridružil Stalinu, Hitlerju in Musoliniju, ker svojo popularnost ni znal izrabiti v prid narodov Jugoslavije, temveč je iz egoističnih tendenc zapadel isti vabi, ki navadno vse diktatorje pripelje do takih odločitev. Predal se je adolaciji svojih podložnih in pri tem zgubil smisel svojega prvotnega namena, ki ga je imel, ki naj bi narod dvignil in ga izpeljal v novo, lepšo bodočnost.

Tita lahko uvrstimo v vrsto diktatorjev, ki si je z zmago njegove revolucije zagotovil mesto v zgodovini, pa pri tem v razkošju preživljal svoje dni in pri tem pozabil na poslanstvo, ki naj bi ga njegova revolucija imela. Milovan Djilas ni zastoj imenoval to novo družbo, ki je nastala po l. 1948, kot »novi razred«.

— STZ POROČILO —

TORONTO, Ont. — STZ Strelske tekme v težkem kalibru so se vršile 20. septembra 1987 na Slovenija Trustu v Bancroftu. Kljub slabemu vremenu se je v nedeljo dopoldne nabralo pri koči 20 duš.

Peter Golobič je začel tekme ob 1h popoldne. Tekmovalci, pravi lovci, so prišli, da preizkusijo svoje puške, preden odidejo daleč na sever na veliko divjad. To je vsakoletna nujnost. Neudeležba takih tekem je že marsikoga stala musa, jelena itd. Tekme so bile tehnično zelo dobro izvedene s pripomočki, kot so npr. Walkie Talkies, Honda 3 cycles. Temu primerno so bili tudi rezultati, ki sledio:

200 m:		Rezultati
1. A. Konje	(10, 10, 10)	30 točk
2. J. Muhič	(10, 9, 09)	28 točk
3. Z. Nadj	(7, 10, 10)	27 točk
4. S. Bajlec	(9, 9, 8)	26 točk
5. P. Golobič	(10, 7, 8)	25 točk
5. J. Prelogar	(8, 10, 7)	25 točk

300 m:		Rezultati
1. J. Prelogar	(10, 9, 8)	27 točk
2. S. Bajlec	(10, 10, 7)	27 točk
(I. mesto je bilo odloženo z odstrelom)		
3. Z. Nadj	(9, 8, 7)	24 točk
4. F. Grmek	(10, 9, 5)	24 točk
(III. mesto je bilo odloženo z odstrelom)		
5. J. Muhič	(6, 7, 4)	17 točk

.22 kaliber prvenstvo:		Rezultati
1. J. Muhič	(10, 9, 9)	28 točk
2. F. Grmek	(9, 9, 9)	27 točk
3. P. Prelogar	(10, 8, 8)	26 točk
4. J. Prelogar	(9, 9, 8)	26 točk
(III. mesto je bilo odloženo z odstrelom)		
5. Z. Nadj	(8, 9, 0)	17 točk

Prva skupina STZ lovcev (Ivan in Toni Celar, Frank Možič in Frank Grmek) se je že vrnila nazaj z musom-bikom. Streljal je Toni Celar in ga je z dvema streloma podr. To je bilo 5 km severno od Ogoki reke v zoni WMU 17.

Slavko Bajlec je sporočil, da je ustrelil bika v Matachewanu. Lovil je z Indijancem v zoni WM 28.

Frank Boštjančič in Marjan Žejna sta prišla nazaj z musom-bikom. Kljub snegu sta prodrli daleč v divjino, kjer je Frank Boštjančič ustrelil bika.

Frank Možič in Frank Grmek sta pa gledala, kako se pasejo losove krave brez bikov in telet, kar je izjema za čas roka.

Lovci poročajo, da je bilo 12 inčev snega v prvih dneh oktobra in temu primeren mraz.

Vsem uspešnim lovcom naše prisrčne čestitke!

STZ Toronto

Titovo poslanstvo pa je bilo že itak od vsega početka obsojeno na pogin vkljub zmagi, ki jo je marksistična revolucija dosegla. Človeški duh je namreč tisti, ki opredeljuje in zaznava resnico od laži, dobro od slabega, pametno od neumnega, svobodo od tiranstva, vero od nevere itd. Prebujanje v domovini, da so poleg marksizma še druge filozofije, ki dajejo posamezniku in celotnim narodom smiselno nadaljevanje narodnih prvin, ki še vedno ostajajo trdne podstavke nadaljnjemu narodnemu življenju, so zagotovila, da bo slej ali prej tudi slovenski narod dočakal dan, ko mu bo dano, da si bo svojo bodočnost po svoje krojil. Bodisi to v Združeni Evropi, ki je trenutno še v pripravljalni fazi, ali v balkanski konfederaciji, kjer bi slovenska država predstavljala del ozemlja, ki je skozi vso balkansko politiko igral veliko vlogo.

Kakor sem že dejal: Slovenijo iz evropskega in balkanskega prizorišča ni moč izključiti.

Smo del Evrope, po drugi strani pa tudi del Balkana. S svojo prisotnosto — kljub majhnemu številu — smo Slovenci nekakšen »buffer zone« med kulturo Evrope in zaostalim Balkanom, ki je 500 let živel pod turško okupacijo in se navzel vzhodne kulture.

Ničesar sicer nimam proti turški in srednjeazijski kulturi, ko pa se dve različni kulturi srečata na istem ozemlju, navadno pride do nesporazumov in dostikrat celo do očitnih sovraštev. To se je videlo že v stari Jugoslaviji. V novi, socialistični Jugoslaviji se je to v prvi dobi »osvoboditve« neka spregledalo in preko teh kulturnih razlik prešlo, zdaj pa z vse večjo silo te razlike udarjajo na dan.

Vse republike (zlasti Kosovo, ki ni republika, temveč zgolj avtonomna pokrajina, s katero upravlja Srbija), želijo enakopravnost in svojo besedo pri upravljanju države. Ne poznam jugoslovanske ustave v taki meri, da bi lahko dejal

(Dalje na str. 6)

Kanadska Domovina

Bangladeški doživljaji

— D A C O I T S —

III. del (Nadaljevanje in konec)

piše BORUT

Korajžno sem zagrabil in potegnil ven. Dekle, druga Chakma. V strahu si je pokrila oči.

»Vstani, rešena si!«

Dekle je planilo v jok. Pritekla je Biali, vrgli sta druga drugi v naročje. Zares prisrčen prizor. Obe dekletci sta bili takorekoč lepotici.

Bengalci so pri priči pobrali vse, kar je bilo v zaboju ter še nekaj drugih zavojev, kateri so ležali naokrog.

Nakradeno blago.

»Hitro, dacoiti lahko udarijo nazaj!«

»Zažgimo!«

Pod eno posteljo je bila še stara puška, katero sem si obesil čez ramo.

Ven.

Amari je zažgal bambusovo streho. V hipu je plamen zajel hišo.

Pri glavarju so razdelili plen. To je bilo od Husaina, to od drugega, vsem je bilo treba vrniti nazaj. Hitro se je raznesel glas po okolici. Ljudje so prihajali od vseh strani in iskali svoje reči.

Amari je dobil puško, drugo puško pa sem tiho položil k Batariju, ki je ležal na bambusovi preprogi. Fant me je kljub svojim bolečinam objel.

Kaj pa z dekletji?

Amari je bil takoj pripravljen, da jih doda k svoji družini.

»Ne, tako pa ne!« sem kar resno nastopil. »Ujel sem jih jaz, damo jih nazaj v Ranganati!«

»Amari, ti imaš že 14 bab,« je razsodil glavar. »Kaj boš vendar z njima? Že tako si suh kot prekla.« Vsi so se smejali in kazali bele zobe.

»Še ena je preveč zate, saj se vedno potepaš po džungli. Maharadž jih je ujel, njegove so!«

Dekleti sta bili iz družine, ki je prešla k Shanti Bahinom,

gverilcem, ki se bore za svojo samostojnost. Treba jih bo izročiti sorodnikom.

Poznal sem Chakma glavarja. Često je prišel k meni v Panorama hišo, njegova žena je bila prava kraljica Chakma. Njemu jih izročim, on ima že vseskozi polno hišo poslov tu v Chittagongu. Njegov radj je v Manukhari, kjer je tudi vse polno poslov.

Dekleti peljem k Rajiv Royu, Chakma glavarju za repatriaciji k njihovim družinam. Če jih damo na policijo, bogve, kam lahko izgineta.

»Prav, vzamem jih jaz!«

Poglarar je prikimal.

Še nekaj je imel v mislih; kazal je na Francisca, da naj tolmači. Zresnil je obraz; nekaj važnega mi bo zaupal.

»Maharadž, ti si kristjan!«

»Da, poglarar, mi verujemo le v enega Boga!«

»Tebe Bog ljubi!«

»Če dobro stvar storim, seveda!«

»Vas kristjane Bog ljubi in varuje. Videl sem, kako si šel nad razbojnike, nič se ti ni zgodilo.«

»Vse ljudi Bog ljubi.«

»Naši Hindu bogovi nam niso vedno naklonjeni, često se jih bojimo. Ganesh nam večkrat kakšno zagode in vsak se boji Durge Pudže.«

»Ne bojim se Durge Pudže, tudi če bi imela 100 rok in ne deset.«

»Seveda, ker je vaš Bog z vami,« je menil glavar. »Da, srečni ljudje ste vi kristjani.«

»Vsak lahko postane kristjan,« sem mu dejal.

»Prestar sem za to in tudi poglarar Hindu ljudi sem. Ponos mi narekuje, da ostanem to kar sem,« je prevajal Francis poglararjeve besede.

»Kaj stvarno hoče ta stari možak?« sem tiho mislil, a na glas dejal:

»Kaj naj storim zate, poglarar?«

»Hotel bi, da bi vsaj eden mojih otrok postal kristjan, da bi tako pomagal tudi nam ostalim.«

»Kdo?«

»Dam ti hčerko Shati, ti ji lahko dobiš kakšno delo. Pridna je in postala bo kristjanka.«

Križana gora! Tri babe bom peljal v Chittagong, namesto divjačine, to bo pa res lepa.

Tiho sem dejal: »Kaj če bi malo preudaril in se pogovoril z njo. To je zelo važna odločitev, katero mora sama storiti.«

»Že dolgo je, kar se za to odločili. Ona je sama prišla s to mislijo.«

Pogledal sem naokrog. Za palmo je stala Shati s culico v roki.

»Pomagaj je, da postane kristjanka.«

Težko je bilo to odreči.

Father Benoit bi jo verjetno vzel, brat Marcel, oba Francoza iz Quebeca, bi jo pa dal v šolo. Mogoče je. Ta vasica se bo navezala na cerkev v Chittagongu.

Težko je odbiti tako prošnjo, da postane kristjanka.

»Dacoits, dacoits!« se začu je krik izza roba vasi.

Nemogoče! Kje je le moja puška?

Vsi planemo ven iz kolibe.

Čez riževno polje se vleče kolona ljudi. Železne cevi na ramah se jim svetijo v soncu.

Dacoits?

Nemo strmimo v ta prizor.

Dacoits, o ne!

Naši, Anglos? Klobuk, ki ga nosi prvi na čelu mi je poznan že na daleč.

Quinton, Keith, Thomas in Terence — že razločim obraze.

Kmalu so tu.

»Po kaj prihajate sedaj?«

»Nisi prišel domov, pa smo prišli,« je poročal Quinton.

»A dacoits?«

»Kakšni dacoits?« Začudeni obrazi so zastrmeli v nas.

(Konec)

Albanska »slepa« karta

(Nadaljevanje s str. 5)

tako ali tako. Vprašanje nadaljnega obstoja sedanje jugoslovanske konfederacije pa je brez dvoma na kocki, ki se lahko zavrti v eno ali drugo stran. Zavis pač od sposobnosti voditeljev, ki današnjo socialistično Jugoslavijo vodi. Do sedaj so se izkazali kot nemodre, ali pa jih še vedno njihovo marksistično nastrojeno odvrta, da bi podvzeli korake, ki so potrebni, da bi se v prvi vrsti rešila gospodarska kriza, z njo pa bi se dalo rešiti še druga vprašanja, ki so nastala zaradi neuspehov v socialističnem gospodarstvu.

Trenutno mora Slovenija, ki je najmanjša republika v Jugoslaviji, nositi največje finančno breme pri vzdrževanju jugoslovanske komunistične konfederacije, in tako počasno polzeti na nivo drugih jugoslovanskih republik, katerih glavni produkt je bil do nedavnega še kozje mleko in oficirji v jugoslovanski armadi.

V tem se med staro in »novo« Jugoslavijo ni dosti spremenilo. Čas je torej, da Slovenci o tem nekoliko razmislijo in da pridemo na dan s svojo verzijo narodnega življenja, ki nam kot narodu pripada. Zato smo se že v stari Jugoslaviji borili; v času boljše revolucije so mnogi zato dali svoja življenja; zato se še danes borimo: Slovenstvu priboriti njegove pravice, svobodo in demokracijo, da se bo narod lahko po svoje odločal in s prosto voljo krojil svojo bodočnost. To in nič drugega

ne zahtevamo. Narod naj se izraža svobodno, kot svoj čas na gosposvetskem polju!

Otmar Mauser

Vesti iz Slovenije

(Nadaljevanje s str. 4)

vijo — Srbom, Črnogorcem, Albancem, Turkom, vsem enako. Etnično čistega Kosova ne bomo dovolili.«

Drugje v svojem govoru se je Ljubičič povrnil temi, ki je bolj v ospredju v zadnjem času, vsaj med srbskimi politiki in nacionalisti (in v določenih primerih ne gre za drugačni skupini), in to je vprašanje — med mnogimi Srbi je to že nuja — o upočasnitvi naravnega prirastka albanskega prebivalstva. Konkreten Ljubičič ni bil, vendar je logično pričakovali, da bodo v kratkem obelodanjeni predlogi s tem v zvezi.

Vlada v Jugoslaviji želi zunanji dolg počasneje odplačevati

BEOGRAD — Jugoslovanska vlada se zanima za nove olajšave glede odplačevanja zunanjega dolga in obresti. Treba je uskladiti odplačevanja dolga v tujini z realnimi gospodarskimi možnostmi, pravi vlada, ki se bo o zmanjšanju tega težkega bremena pogajala s tujimi upniki.

Vlada želi na primer, da bi že v prihodnjem letu (1988) to breme zmanjšalo, tako da bi se odplačila zmanjšala s 46,5 odstotka (lani) na okoli 25 odstotkov tekočega deviznega priliva. Jugoslovansko stališče do obveznosti do tujine je moč izreči tako, da bo država odplačevala toliko dolga, kolikor zmore.

Vprašanje je, seveda, kako bodo tuji upniki na to reagirali. V Jugoslaviji govorijo, da ne želijo več sodelovati z Mednarodnim denarnim skladom.

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK.

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

RETAIN Jerald A. SUSTARSIC Councilman-at-Large Independent Democrat

Personal:
Lifelong Euclid resident, 37 years
Married: wife Gerry, children Tony 11, Paula 10
Church: St. Williams
Education: St. Joseph High
Lakeland Comm. College
Attn. Kent State University
Military: Served six years
Ohio Army National Guard
Employment:
Colpetter-Thomas, Inc.,
Consulting Engineers
Paid for by Sustarsic for Council Committee, Tony J. Sustarsic, Chmn., 309 E. 272 St., Euclid, OH 44132

Endorsed by:
Euclid Independent Coalition Club
AFL-CIO, Teamsters, UAW
Mayor Tony Giunta
Affiliations:
St. Williams Booster
Lakeland Civic Assoc.
(former Trustee)
Euclid Democratic Caucus
Slovenian Society Home
Euclid Independ Coalition Club

Council:
Appt. to Council April 6, 1987
• Executive Comm.
• City Services/Imp./Parks Property
• Bldg. Standards
• City Growth Devel./Zoning
• Comm. Services Senior Programs
Chairman: Wastewater Systems Sewers & Drainage

Škofovska sinoda nadaljuje z delom

GORICA, It. - Škofovska sinoda je po svoji naravi posvečeno telo, zato ima papež tudi ob sklepih sinodalnih zasedanj prosto izbiro pri odločitvah. Zakonik cerkvenega prava opredeljuje škofovsko sinodo kot »zborovanje iz različnih delov sveta izbranih škofov, ki se ob določenih časih zberejo, da pospešujejo tesno povezanost med rimskim papežem in škofi ter z nasveti pomagajo papežu pri skrbi za ohranjanje vere ter njeno rast, pri ohranjanju in utrjevanju npravi in cerkvene discipline pa tudi pri pretresanju vprašanj, ki se tičejo delovanja Cerkve v svetu« (kan. 342).

Škofovsko sinodo je ustanovil papež Pavel VI. 15. septembra 1965 v skladu s koncilsko listino o pastirski službi škofov. Delu sinode predseduje papež, ki pa se poslužuje tudi delegiranih predsednikov. Letošnji so kardinali Pironio, Lubachivsky in Vidal.

Sinoda so lahko redne (najprej so bile vsaki dve leti, sedaj pa so na tri) in izredne. Pri izrednih sodelujejo le predsedniki posameznih škofovskih konferenc. Sedanja sinoda je redna. Udeležuje se je 167 škofov, predstavnikov 103 škofovskih konferenc in katoliških vzhodnih Cerkva, 24 članov jih pripada že po službi, 31 članov je imenoval papež, 10 članov pa zastopa zvezo vr-

hovnih redovnih predstojnikov.

Vloga žene v Cerkvi

Na začetku drugega tedna sinode (navzočih je bilo 218 sinodalnih očetov) je bila poudarjena vloga, ki naj bi jo imela žena v življenju Cerkve. Tako je bilo rečeno, da si žene želijo istega ravnanja, ki so ga bile deležne s strani Kristusa: zaupanje in spoštovanje. V Cerkvi naj bi bile pripuščene k vsem službam, ki niso povezane z mašniškim posvečenjem. To, da ne morejo imeti službe strežništva (akolitat) ali bralca (lektorat), je gotovo veliko zapostavljanje s strani Cerkve. Prav tako naj bi v bogoslužnih molitvah bila oba spola enako zastopana (npr. molite bratje... zakaj ne tudi sestre?).

Nadškof Weakland iz Milwaukeeja (ZDA) se je zavzel, da bi imeli moški in ženske enak dostop do služb v škofijskih kurijah in v rimski, k diplomatski službi in pri bogoslužju, nadškof Legaspi s Filipinov pa je predlagal, da bi se posvetilo, zlasti v Aziji, kjer primanjkuje duhovnikov, može, ki že imajo svojo službo, ti pa bi del časa vsak dan posvetili duhovniškim opravilom.

Ne nasilju

Škof Cahal Brendan Daly je doma iz Sev. Irske (Ulstra) in vodi škofijo Down and Con-

nor, v katero spadata tudi mesti Belfast in Londonderry, stalni prizorišči krvavih spopadov med protestanti in katoliki. Dobro mu je znana usoda raznih teroristov, mnoge je že obiskal v ječah, sodeloval je z združenji katoliških in protestantskih žena, ki si prizadevajo za prenehanje bratomorne vojne v Ulstru, zato so njegove besede dobile med sinodalnimi očetmi tem večji odjek.

»Dolgo vrsto stoletij,« je dejal ta irski škof, »je lažno poveljevanje vojne očarljivo vplivalo na domišljijo celotnih generacij. Ta mit vojne je sedaj skoro ugasnil. Na žalost pa se je pojavil nov mit: idealizira se oborožena borba za socialno osvobodjenje človeka. Pa prav ta borba se nato spremeni v novo orodje krivice. Nujno je zato tudi temu mitu vzeti njegov čar!«

Polpretekla doba priča, da je temu res tako: Nikaragva, Vietnam, Kuba, Mozambik, Angola, Etiopija, svoj čas Jugoslavija...

Ne nasilju, tudi ko ga izvaja država. Simbol tega nasilja je praški nadškof Tomašek. Toplo pozdravljen je izrekel besede: »Zlo na svetu ne prihaja le od hudobnih ljudi, ampak tudi od kristjanov, ki k zlu molčijo. Zato za apostolat ni dovolj notranje oblikovanje, ampak tudi pogum. Današnji čas je

prepoln strahu in strahopetnosti. In prav s tem se okoriščajo vse diktature. V takih vladavinah ni mesta za svobodno in odgovorno nastopanje, ampak je človek izkoriščen s strani manjšine, željne oblasti. Naj zato pastirji duš zaupane jim vernike vzpodbujajo k pogumu!«

Režimsko nasilje se bohoti tudi v Etiopiji. Nadškof iz Adis Abebe je dejal: »Katoliki se ne smejo smatrati in ne biti smatrani za brezpravne državljane drugega razreda, temveč imajo vso pravico do ustvarjalnih pobud za skupni blagor in do bolj človečanskega, moralnega in civiliziranega življenja.«

Odras nasilja v Libanonu so bile besede maronitskega patriarha Sfeira: »Obstoječi položaj je idealno polje za laike v prizadevanju za boljši svet in mir na svetu. Kadar je njih življenje na višini njih poklica, je možno priti do najvišje žrtve, tako danes kot v preteklosti.«

Ukrajinski metropolit Sulyk iz Filadelfije (ZDA) pa je opozoril na pričevanje podtalnih Cerkva v komunističnih državah. Sinoda naj opomni svobodni svet na njih težki položaj in jim da dolžno priznanje.

Beseda o laikih

Seveda sinodalni očetje niso mogli pa tudi niso hoteli obiti problema laikov v Cerkvi, saj je ta sinoda prav njim posvečena. Tako je münchenski kardi-

nal Wetter opozoril, da ne smemo v laiku gledati nekega protiduhovnika. Laik ni nekdo, ki mu nekaj manjka, ampak je celostni del Kristusovega skrivnostnega telesa, je božji izvoljenec, je po krstu svet. In kardinal Willebrandt je poudaril, naj predvsem v laiku gledamo to, kar je, vernik Kristusov, potem šele, kaj ima storiti.

Kardinal Ratzinger je razčlenil pojem laika pod štirimi vidiki: teološko klasičnim, družbeno funkcionalnim, duhovnim in zgodovinsko onostranskim. »Cerkve ni svet,« je dejal, »in svet ni Cerkve, toda vsi kristjani morajo Cerkve in svet pripravljati na prihod božjega kraljestva.«

Nadškof López iz Argentine je poudaril, da ni nobena laična ustanova tako tesno povezana s cerkvenim načelstvom kot prav Katoliška akcija; beneški patriarh Ce je podčrtal pomen župnije, ki je za velik del laikov edina šola oblikovanja h krstni svetosti in evangeljskemu služenju. Brazilski kardinal Lohrscheider pa je opozoril na razna gibanja znotraj Cerkve: ta naj bi se vključila v tkivo krajevne Cerkve in se podvrgla krajevni cerkveni oblasti. Naj bi se izogibala vzporedni pastoralni dejavnosti. Nobeno gibanje se ne sme zapreti znotraj sebe ali se smatrati samozadostno ali smatrati druge zunaj gibanja za manj pristne kristjane.

(dalje na str. 8)

"I would cast my ballot on behalf of Mayor Tony Giunta..."

Mayor Tony Giunta

Frank J. Lausche

For Continued Good Government in Euclid... With Strong, Honest Stable leadership...

**VOTE NOV. 3
Re-Elect Tony**

GIUNTA

MAYOR OF EUCLID

Paid for by the Euclid Independent Coalition Club, Larry Hupertz, 334 E. 218 St., Euclid, Ohio 44123

FRANK J. LAUSCHE

Honorable Anthony Giunta
Mayor
City of Euclid
585 E. 222 Street
Euclid, Ohio 44123

Dear Mayor Giunta:

I am pleased to tell you that if at the November election I were a voter in the City of Euclid I would cast my ballot in your behalf for Mayor.

Under your management Euclid has been a clean city, politically and otherwise; it continues to be one of the great suburbs of Greater Cleveland and is a highly desirable place in which to live and work.

I wish you victory in the November election and continued success in keeping the present good name of Euclid at the high level of praise it now occupies.

Sincerely yours,

Frank J. Lausche

Viktor Blažič:

Dobljena vojna — Izgubljeni mir

II.

Zviti Pašić je znal svojčas s pridom porabiti italijansko nevarnost na naših zahodnih mejah, saj so morali spričo nje Slovenci in Hrvati tako rekoč pribežati v jugoslovansko »ujedinjenje« in se odreči samostojne države Slovencev, Hrvatov in Srbov. Glede onemogočanja te države sta se Beograd in Rim, kot zaveznika v vojni, kar najbolje ujemala. Glede na to, da je moral našo severno mejo ubraniti Maister s slovenskimi prostovoljci, in ne državna vojska kraljevine SHS, se zdi, da tudi nemški pritisk na naše — in obenem državne meje, Beograda ni toliko motil, da bi ga spravil iz drže modrega čakanja.

A kakšno ozadje ima popolna nedejavnost jugoslovanske osrednje diplomacije (zunanjega ministrstva) pri vprašanju zaščite naših manjšin v Italiji in Avstriji? Pa tolikšna popustljivost pri roparskih pohodih italijanskih ribičev? Pašičevska klasična metoda mehčanja Slovencev in Hrvatov?

Da bi bil lastni fevd videti bolj »jugoslovansko« povprečen in predstavništvo čim bolj »naše«, čim večjega položaja vredno, so ne le dopuščali, temveč tudi doma pospeševali gospodarsko ropanje Slovenije in pristajali na njen popolnoma provincialni status brez pravice do lastnega imena v svetu. Mi za svet niti ne obstajamo.

Danes je doseženo vsaj to, da mlajša generacijav politični sferi vsaj ne čuti slovenskih komparativnih prednosti kot nekaj obtožujočega ali kot svojo krivdo in da se o razlikah v mentaliteti, življenjskih ter delovnih navadah danes lahko govori o nečem naravnem in konstitutivnem.

Te, komaj opazne premike, je težko in skoraj nemogoče zaznati od daleč, bolj pa jih lahko zazna kdo, ki je prav za-

radi kritike prej opisanega perverzega razmerja še pred desetimi leti sedel v zaporu. (To je Blažič sam, op. ur. A.D.). Vendar je treba pristaviti, da ti premiki spet ne sežejo tako daleč, da bi kaj bistveno spremenili našo temeljno zazidanost v sistem povojne, rekel bi, karantenske ureditve Evrope. Tudi ne tako daleč, da bi se kaj bistvenega spremenilo v naravi političnih institucij, in še ne posebej v naravi njenih izvršilnih segmentov.

Ne more pa biti čisto brez pomena dejstvo, da se ta doslej tako skrbno čuvana javnost, tista, ki večinsko pozna le enostranski ali parcialni sistem vrednosti v politični presoji, nekako uči živeti tudi z nekaterimi »drugostranskimi« zgodovinskimi resnicami, ki so bile še nedavno tega, zaradi svoje nevarne krivdne ali obtožujoče moči, potisnjene v »podpodje« naše zavesti.

Med to iskanje, ki se potem, ko ugotovi, da so najbolj razviti dogodki samo posledice prejšnjih, nujno vrača k manj vidnim, čisto neznatnim začetkom, bi vsekakor sodila tudi zgodba, ki mi jo je povedal dobri profesor Jakob Šolar, ko sva se prvič in tudi zadnjič srečala.

Spomladi usodnega leta 1942, je menil profesor, so bile še vse opcije odprte, kar je zlasti veljalo za razpoloženje v

Škofovska sinoda

(Nadaljevanje s str. 7)

Skoro neopazno je šlo mimo, da sv. oče vsak dan povabi k sebi na večerjo po deset laičskih udeležencev sinode, moških in žensk. Tako so že bili pri njem laiki angleškega, italijanskega, španskega, francoskega in nemškega pogovornega jezika. Tudi taka srečanja ob mizi so pomembna, saj utrjujejo vezi med člani božjega ljudstva.

J.K. (Kat. glas)
15. okt. 1987

ljubljskem škofijskem dvorcu. Eno krilo vodilnih katoliških mož, lahko bi mu tudi rekli zmerno krilo, se je zavzemalo za masivni pristop katoličanov k odporiški Osvobodilni fronti.

Vsekakor so to bili možje, ki so zmogli v času nacionalne katastrofe slovenskega naroda, kakršno je pomenila trojna okupacija z razkosanjem in začetek genocida, čustvovati brezpogojno in v prvi vrsti kot Slovenci. Spominjam se, da je poleg sebe imenoval še pisatelja Finžgarja in dr. Gosarja. Zagovarjali so stališče, da je treba najprej in v prvi vrsti misliti na celoto — ker zvoni nam vsem — na življenjsko ogroženi slovenski narod, zoper katerega se je že začel izvajati genocid, in šele potem na njegove stranke, ali na to, kdo bo po vojni sedel na oblasti.

Ko so Italijani po partizanskem napadu na vlak pri Radohovi vasi ustrelili dvajset talcev, so prav ti zagovorniki pristopa k OF stopili k škofu Rožmanu in zahtevali, naj ta strahopetne umore malih in neudeleženih ljudi javno obsodi. Po dolgih prepričevanjih, ki so morala predvsem premagati veliko škofovo nezaupanje do najbolj vplivne sestavine OF, komunistov, je le-ta obljubil, da bo to storil ob prvi večji priložnosti, in taka se je ponujala na bližnjo veliko nedeljo, če se prav spomnim na profesorjeve pripovedi.

Ko so ugibali o tem, kako bo na tako obsodbo reagirala okupatorska oblast, so se spomnili na primer belgijskega škofa iz prve svetovne vojne, ki je storil nekaj takega, pa so ga nemški okupatorji samo konfinirali. Kakšne represalije bi v takem primeru pri nas uvedla fašistična oblast, je bilo težko napovedati, vendar je bilo moč z dokajšnjo verjetnostjo računati na okoliščino, ki bi nedvomno ublažila represalijo nad katoliškim cerkvenim dostojanstvenikom, namreč na bližino Vatikana.

Čisto človeško je, da se je škof bal te svoje Golgote, kakor se boji vsak, ki je s premi-

slekom in prostovoljno pripravljen stopiti na žrtvenik. Zakaj pri vsej bližini in italijanstvu Vatikana je bilo treba misliti tudi na docela nepreračunljiv in predvsem nasilniški značaj fašističnih oblasti.

Tedaj pa se je, po nadaljnji pripovedi dr. Šolarja, sredi teh priprav zgodilo nekaj, kar je povsem zaobrnilo tok stvari.

V razdobju samo nekaj dni sta pod streli eksekutorjev OF, oziroma komunistične partije, ki je izključno imela te zadeve v rokah, padla dva študenta, člana Katoliške akcije. Atentat so s strani OF opravičevali s tem, da sta bila oba, namreč Jaroslav Kikelj in Franček Župec, izdajalca v službi okupatorja. Dobro razumevanje zgodbe, preden jo nadaljujemo, terja nekaj dodatnih pojasnil.

V katoliškem taboru je obstajalo poleg imenovanih voditeljev zmerne krila še zelo vplivno jedro takih, ki so od vsega začetka zavračali kakršnokoli sodelovanje z Osvobodilno fronto. Po njihovem vidanju stvari je bila Osvobodilna fronta vseskozi nič drugega kot prikrita komunistična organizacija, ki ji je udeležba nekaterih nekomunističnih skupin, med drugim tudi krščanskih socialistov, služila zgolj za simuliranje slovenstva in pluralizma, zakaj odkriti komunizem na Slovenskem ni mogel računati na kakšen uspeh ali širšo podporo.

Po tem gledanju je bil poslednji, ciljni namen te organizacije, pod pretvezo osvobodilnega upora zanetiti na Slovenskem komunistično revolucijo in se po zgledu Lenina in Trockega polastiti oblasti. In v očeh tega bojevitejšega jedra je gibanje Osvobodilne fronte zaradi prevlade komunistov v njej pomenilo večjo nevarnost za slovenski narod, kakor sicer genocidna, vendar po vsem videzu le začasna tuja okupacija slovenskega ozemlja.

Ko je tri dni po umoru Jaroslava Kiklja padel pod streli VOS-ovskih eksekutorjev še drugi aktivist protikomunistične Katoliške akcije, je bilo to dovolj, da je v ljubljanskem škofijskem dvorcu odločilno prevladalo docela sovražno stališče proti Osvobodilni fronti. Škof je na pogrebni slovesnostih obe žrtvi atentata proglasil za krščanska mučenca, obsodil komunistični terorizem — o okupatorjevem zločinu nad neudeleženimi slovenskimi ljudmi pa je molčal.

Bil pa je to v resnici trenutek usode, bila je to nekakšna zgoštevina časa, ki ne priznava in ne trpi nobenih praznin, tako da je odsotnost besed ali dejanja prav tako pomenljiva in prav tako zgovorna kakor njihova navzočnost; tudi pasivnost, mirovanje je dejanje in tudi molk je beseda.

Tako se je v tistem trenutku po besedah jasnovidnega profesorja dopolnilo nekaj usodnega. Črte ločnice so bile potegnjene, razvrstitev po straneh prihodnjega obračuna opravljena in vse je poslej ostalo v glavnih obrisih vse do

končnega razpleta te strašne drame. Zamisel o vsenarodni odporiški fronti z masivno katoliško udeležbo je bila nepopravljivo spodkopana.

Lahko da se je kakšen podatek te zgodbe v profesorjevem ali v mojem spominu pomešal, vendar spričo neizbrisno klenega in čistega vtisa, ki ga je name napravil profesor, nikdar nisem mogel podvomiti o zanesljivosti in trdnosti glavnega zarisa njegove zgodbe.

Poglavje, ki ga zdaj načelnjam, je še manj kakšen oprijemljiv podatek za zgodovino, kakršen bi utegnil biti zgolj spomin na pripoved že zdavnaj rajnega znanstvenika. Ta, že kar umetniška ideja te zgodbe, vsa napeta od človeške stiske, plemenitih nagibov, kakor tudi nevarnih zakulisnih intrig, tako da kar kliče po umetniku, kar sama ponese radovedno misel k tistemu, kar je Kocbek v svojih Odgovorih iz leta 1975 imenoval **vidno olajšanje**.

(Nadaljevanje prihodnji torek)

**Kanadski rojakil
Dopisujte v Ameriško
Domovino!**

MALI OGLASI

FOR RENT

2 bdrm bungalow. Attached garage. Off E. 185 St. Adults only. No pets. Call 951-9487. (79-82)

FOR SALE

6 pc. dining set, 3 pc. bdrm set, 36 inch gas stove. Call 486-3246 after 6 p.m. (77-80)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeziramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444 (x)

V NAJEM

4 sobe, spodaj. E. 66 St. Kličite 481-2341. (74-81)

General Office Accounting Co. Full-time. Bookkeeping, typing, filing, 10-key adding machine. Must speak Slovenian or Croatian. 881-5158. (x)

Dental Assistant Needed

4 days a week. Ability to speak Slovene or Croatian preferred, but not necessary. For interview, call 431-6644. (x)

Complete Works of IVAN CANKAR

Collectors' item. - Hard to come by. Best offer over \$150. Write to: 639 Broadway, New York City, 10012 or call (212) 475-0450. (x)

**Don Malone has served
you well for 8 years.
Return his quality
leadership to your Council.**

**RE-ELECT ... DONALD
MALONE
EUCLID COUNCIL AT-LARGE**

**"KEEP MALONE IN COUNCIL"
KEEP EXPERIENCE, SENSITIVITY AND
CONTINUITY**

Paid for by the Committee to Re-Elect Don Malone,
Richard Heep Chairman, 25425 Chatworth Dr., Euclid, Oh. 44117